

служи като определятелно на една страна. Въ заключеніи считая нужнымъ прибавить одно замѣчаніе въ предупрежденіе могущаго послѣдовать вопроса, не происходитъ ли и самое названіе *Булгаръ* отъ того че Булга, которымъ объяснено названіе маркваш, съ приставкою *ар-страна*? Такъ какъ *Булга* есть корень глагола (т. е. 2-е лицо повел. накл. и значить: возмущайся, возмутись), то такавая формація въ названіи мѣстности *наименѣе* всего *возможна*, ибо глаголъ предъ существительнымъ при образованіи названій *употребителенъ исключительно* въ формѣ определяющаго, т. е. прошедшаго или настоящаго причастія, какъ мы это и видѣли въ названіяхъ тиня-аръ, чаган-ар и пр. Объ этомъ не стоило бы и говорить, если бы нельзя было ожидать такого вопроса и если бы мы не наталкивались на уродливыя объясненія названій, построенныя на *сочетаніи повелительнаго наклоненія съ существительнымъ* таково напр., изъ числа многихъ, объясн. г. Шардовскаго назв. тат. дер. Кара-Шам (смотри-свѣчка) и Спиридонова Михайлова, чувашскаго назв. сел. Малаго Суудыр, Арсюндеръ — мели С. или гаси С. — По такому образцу не трудно было бы произвести переводить и назв. *би-ар* отъ корня татарск. слова бие и переводить его „пашин страна“. Научная правда для изслѣдователя должна быть всего дороже“ (р. 55).

Лингвистичната заблѣжка на Золотницкій за имената Булгаръ, Биларъ и Мюрквалъ, четена въ общото събрание на Казанското Археологическо Общество, даде поводъ на тогавашния прѣсѣдатель на дружеството, *Н. Д. Шестаковъ*, да изже първѣнъ нѣколко думи по поводъ на съобщеніето (По поводу сообщенія Н. И. Золотницкаго: Лингвистическая зам. и пр.) и веднага слѣдъ това да напише друга една заблѣжка: „*Кто были древніе булгары*“ (замѣтка по поводу толкованія Н. И. Золотницкимъ значенія слова Булгаръ). Едното и другото е печатано въ сѣщия брой на Извѣстията, като прибавка къмъ статията на Золотницкій (стр. 57, 59 и 60—73). Въ първата критична заблѣжка Шестаковъ защищава Шилевскій отъ нѣкой несправедливъ укоръ на Золотницкій, указва, че отъждествяването на Булгаръ и Биларъ съ Великъ Градъ (въ рускитъ лѣтописи) е произволно („такой произвольный выводъ сдѣланъ единственно потому, что онъ былъ нуженъ Н. И. Золотницкому“). Не напълно се съгласява Шестаковъ и съ произношеніето на Бигер за първоначална форма и съ нейното тълкуване, но защо? — „объясненіе объ этомъ признаю нужнымъ отложить“. — Обаче Ш. приема прѣдположеніето на Золотницкій, че пермската покраина е влѣзвала нѣкога въ границитъ на българската държава. (Дали обаче биярѣ има нѣщо общо съ бияр, булгар, за това критикътъ не говори.) Потвърждение на горното Ш. съглежда въ общия гербъ на Пермь и Булгаръ. Единиятъ и другиятъ иматъ за знакъ *мечката*, която и сега се обожава отъ вогуларѣ и името на която било звучало още въ названіето на стария български градъ *Ошель* (Шил. Др. Гор. 151). Ош по зирянски значи мечка,